

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/351/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

235/2017. (XI. 9.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. szeptember 12-én előterjesztett **panaszát** a 2017. november 9-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – [...] Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2016. szeptember xx-én terjesztett elő panaszt a vele szemben 2016. augusztus xx-én fogantató rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy a beszállítás úgy történt, hogy a mentős kitérőkor azt mondta, hogy „szállj be, és maradj ülve te f****pó kis h*lyegyerek, a k***a anyádat, vagy kettéb***om a fejedet, mit ugatsz te idióta”. A panaszos tájékoztatta a helyszínen lévő 2 férfi rendőrt, hogy ez hallatlan, ahogy beszélnek vele, és nem akar mentálhigiénés megfigyelésre, kivizsgálásra menni. Erre úgy reagáltak, hogy „tedd, amit mond, mert megbilincsellek, te ...”. A panaszos nem ellenkezett. Mindez úgy történt, hogy * óra * perctől * óráig B. R. MÁV állomáson kellett várnia a mentőautó kitérőjére, amelyet nem ő kért, hanem a rendőr. A mentős által feltett kérdésre a panaszos válaszolt, kéréseinek eleget tett. Továbbá ezt az előzte meg, hogy a panaszos számára ismeretlen férfi a panaszost homlokán lefejelte, majd jobb kézzel, ököllel megütötte arcát, miután nemmel válaszolt arra a kérdésre, hogy hozzá beszél-e a panaszos. Ezt a kérdést azért tehetette fel, mert a panaszos káromkodott és bosszankodott amiatt, hogy lemerült a telefonja. Tegező, fenyegető módon, alpári stílusban sértegette a panaszost a 14-es jelzésű villamoson. A férfit a vasútállomáson sikerült feltartóztatnia a panaszosnak, mert el akart menekülni, de mindent szemrebbenés nélkül, félrevezető módon letagadott.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

5 nap injekciókkal, altatással történt a szubintenzív részlegen, majd ugyanitt enélkül 6 nap, ezt követően a nyílt részen 3 nap.

A panaszos a zárójelentés tartalmával nem ért egyet és a medikációval sem. A történeteket sajnálja, ugyanakkor felháborítónak is tartja.

Ráadásul a férfit igazoltatás után előállítás helyett elengedték.

A kórházban a panaszost fogadó doktor szintén figyelmen kívül hagyta az általa elmondottakat, és ragaszkodott a megfigyeléshez, így a panaszos nem ellenkezett.

A férfi viselkedését minősíthetetlennek, tarthatatlannak, türhetetlennek, és kritikán alulinak tartja a panaszos.

A panaszos kérte, hogy a Testület védelmezze és képviselje érdekeit.

2) A panaszos beadványához csatolta a kórházban készült orvosi leleteit. Ezen dokumentumok szerint a panaszos akut polimorf pszichotikus zavarban szenved, skizofrénia tüneteivel, gyógyszeres kezelést igényelt. A Testület a leletek tartalmának szó szerinti ismertetésétől eltekint, csak a panasz szempontjából releváns tényekre szorítkozik.

3) A Ny. Gy. Kórház – Országos Pszichiátriai és Addiktológiai intézet zárójelentés című, 2016. szeptember x-i dokumentumában szereplő anamnézis szó szerinti ismertetésétől a Testület – annak terjedelmére tekintettel – eltekint, és tartalmát az alábbiakban, a panasz szempontjából releváns információkra szorítkozva foglalja össze.

A panaszost 2016. augusztus xx-én az OMSZ szállította zavartság miatt az intézménybe, rendőri kísérettel. A felvételi vizsgálata során felgyorsult pszichomotorium, felgyorsult gondolkodás, kifejezetten elárasztó kommunikáció, masszív paranoiditás, kifejezetten anxiózus, agitált, hosztilis magatartás volt észlelhető. A fokozódó hosztilitás, az észlelhető verbális agresszivitás, illetve a fenyegetést tükröző non-verbális jelek miatt a fizikális agresszió elkerülése érdekében a kórház biztonsági személyzetét is a helyszínre hívták. A segítségükkel volt biztosítható a panaszos akut pszichotikus állapota miatt a pszichiátriai szubintenzív részlegen történő elhelyezése. Közvetlen veszélyeztető magatartása miatt parenterális medikáció, illetve átmeneti rögzítés alkalmazására is szükség volt. A továbbiakban a panaszos gyógykezelésének következő fázisait ismerteti a zárójelentés, amely információk a Testület vizsgálata szempontjából nem bírnak jelentőséggel, ezért azok ismertetésétől a továbbiakban a Testület eltekint.

A panaszos a jelen pontban tárgyalt zárójelentés minden sorát magyarázattal/fordítással látta el, jegyzeteket készített az orvosi megállapítások mellé, mivel véleménye szerint a diagnózis téves.

4) 2016. október *-án a panaszos újabb beadványt küldött a Testületnek, melyhez csatolta a 2016. augusztus *-ei végzést, amelyet a P. Központi Kerületi Bíróság hozott a panaszos 2016. augusztus *-i pszichiátriai intézményi felvételével kapcsolatban. A végzésben megállapították, hogy a panaszos intézményi felvétele indokolt volt, és elrendelték a panaszos kötelező intézeti gyógykezelését. A panaszosnál mentális zavar, heveny elmekegés tünetek voltak megállapíthatók, betegségbelátása hiányzott, veszélyeztető magatartást tanúsított, így szükséges, és indokolt volt intézeti gyógykezelése. A végzés tartalmát a panaszos felháborítónak tartja, és úgy gondolja, hogy ennek alapja téves diagnózis.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését.

A panaszos által a Testület rendelkezésére bocsátott panasz-kiegészítés alapján vált beazonosíthatóvá az intézkedés valódi időpontja (2016. augusztus xx.). A rendőrség által a megkeresés nyomán 2017. július xx-én a Testület rendelkezésére bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) B. B. r. törzsőrmester 2017. július x-én készült jelentésében az alábbiak szerint foglalta össze a panaszossal szembeni intézkedést.

2016. augusztus 19-én 11 óra 20 perckor B., * kerület állomáson fogatosítottak intézkedést a panaszossal szemben. Az intézkedés oka az volt, hogy a panaszos rendőri segítséget kért, mivel állítólag bántalmazták.

A helyszínen a panaszos elmondta, hogy a xx-es számú villamoson utazott a L. tér irányából a R. állomás irányába, amikor elmondása szerint egy férfi inzultálni kezdte őt, melynek során szóváltás alakult ki, és a férfi egy alkalommal, ököllel arcon ütötte és megfejelte. A panaszoson a törzsőrmester semmi látható sérülést nem vélt felfedezni, de a panaszos által elmondottak alapján mentőt kért a panaszoshoz. A törzsőrmester további kérdéseire – hogyan ütötték meg, hol találta el az ütés – a panaszos nem tudott válaszolni, valamint a törzsőrmester kérdésére nem tudta megjelölni, hogy az állítólagos támadó hol fejelte meg, az arca melyik részén. A panaszos továbbá elmondta, hogy követte az elkövető személyt, aki felszállt a V. település felé tartó vonatra, azonban miután szólt a x állomás egyik alkalmazotjának, hogy rendőri intézkedést kért, az nem indította el a vonatot, hanem megvárta a rendőri intézkedést. Továbbá a panaszos elmondta, hogy szép szavakkal próbálta lehívni a vonatról az elkövetőt, az azonban továbbra is fent maradt a vonaton.

Ezt követően a törzsőrmester meghallgatta a feltételezett elkövetőt – N. I.-t – aki kérdésre elmondta, hogy valóban a kérdéses villamossal utazott a panaszossal, és észlelte, hogy a panaszos folyamatosan kötekedik az emberekkel, és szidja őket. Ennek során hozzá is elért a panaszos, de ő nyugtatni próbálta a panaszost, mivel nem akart vele konfliktushelyzetbe kerülni. A panaszos azonban „nem állt le”, folyamatosan ordibált. Ezt követően az állítólagos elkövető – mivel haza szeretett volna jutni – felszállt a Veresegyház felé tartó vonatra, ahova a panaszos követte őt, és közben trágár szavakat kiabált neki, valamint, hogy szálljon le a vonatról. A feltételezett elkövető továbbá elmondta, hogy nem történt bántalmazás, ő nem bántott senkit.

A törzsőrmester ezt követően meghallgatta a x. állomás alkalmazottját – M. J.-t – , aki elmondta, hogy a panaszos csövesnek szólította az általa elkövetőnek titulált személyt, valamint hangosan ordibált vele. Elmondta továbbá, hogy egy idős pár – akik a rendőri intézkedés megkezdése előtt a helyszínen tartózkodtak, és a x. villamoson együtt utaztak a két személlyel – elmondták neki, hogy a panaszos volt az, aki a villamoson folyamatosan kiabált, szitkozódott, és kötekedett az emberekkel. Ennek során az általa elkövetőként megjelölt személlyel is összetűzésbe került, azonban nem történt bántalmazás, mivel a személy nyugtatni próbálta a panaszost, majd amikor a x. állomásra értek ő leszállt, utána szállt le a panaszos is, és követte őt.

A törzsőrmester továbbá meghallgatta L. J.-t, aki az eset megtörténtekor a x. állomáson tartózkodott, és arra lett figyelmes, hogy a panaszos trágár, obszcén szavakkal illetve az állítólagos elkövetőt, valamint azt kiabálta neki, hogy „szállj le te csöves”.

A mentőszolgálat a nagy leterheltsége miatt a megszokottnál hosszabb várakozási időt kért, amíg kiérnek a helyszínre. Ez idő alatt a törzsőrmester sokat beszélgetett a két személlyel, ennek során a feltételezett elkövető teljesen kulturáltan viselkedett és türelmesen megvárta a rendőri intézkedés végét; holott elmondta, hogy biztonsági őrként dolgozott, és éppen haza tartott pihenni, mivel végzett a munkahelyén, de a rendőri intézkedés végeztével várnia kellett még egy vonatot. A beszélgetések során a törzsőrmesternek feltűnt, hogy a panaszos minden mellettük elsétáló személyre bosszúsan, haragosan nézett, valamint trágár szavakat mormogott halkan. A panaszost távolabb kellett küldenie az általa elkövetőnek vélt személytől, mivel amint közel tartózkodtak egymáshoz, a panaszos kiabálni és szitkozódni kezdett. A törzsőrmester megkérdezte a panaszost, hogy van-e bármilyen mentális betegsége, és hogy kezelték-e valahol, melyre nemleges választ adott.

A mentőszolgálat xx. óra xx. perckor E. R. ápoló vezetésével érkezett meg, aki megvizsgálta a panaszost, és közölte, hogy rajta külsérelmi, bántalmazásból származó nyomot nem vélt felfedezni. Megállapította továbbá a panaszossal folytatott beszélgetés során, hogy a panaszos térben és időben orientált, azonban zavartan viselkedik és összefüggéstelenül beszél, továbbá hangulatingadozásokat is tapasztalt nála. Az ápoló közölte a panaszossal, hogy szükségesnek tartja, hogy elszállítsák a Ny. G. Kórház pszichiátriai osztályára, a szállításhoz kísérést is kért a rendőröktől.

Ezt követően, amikor a panaszos tudomására hozták, hogy be kell szállítani a kórházba, a panaszos fokozatosan agresszívan kezdett viselkedni, és se az ápoló, se a rendőrök nem tudták neki elmagyarázni, hogy így lesz neki a legjobb, mert hajthatatlan volt. A panaszos folyamatosan azt hajtogatta, hogy ő hívta ki a rendőröket, és nem érti az egészet, haza akar menni. Ekkor a törzsőrmester közölte vele, hogy kötelessége őt elszállítani a mentős kollégákkal, hogy a megfelelő ellátást kapja, melyet a panaszos nem értett meg, és továbbra is hajtogatta, hogy nem érti, miért őt akarják elvinni. A panaszos ekkor már ordibált, és folyamatosan csak a saját igazát kiabálta.

Ekkor a törzsőrmester emelt hangnemben (mivel a panaszos annyira kiabált, hogy ha normális hangnemben kommunikált volna vele, azt nem hallotta volna meg) közölte a panaszossal, hogy

amennyiben nem nyugszik meg, és nem viselkedik normális emberhez méltóan, meg fogja bilincselni az esetleges támadás és szökés megakadályozása, megelőzése érdekében. Ekkor, a határozott rendőri fellépésnek köszönhetően a panaszos kissé lenyugodott, és belenyugodott abba, hogy elszállítják a mentősök rendőri kíséréssel.

A Ny. Gy. Kórházban Cs. L. orvos megvizsgálta a panaszost, és közölte a törzsőrmesterrel, hogy a panaszos akkor már 12 alkalommal volt kezelve a pszichiátriai osztályon, mely során heteket, hónapokat töltött a kórházban, mivel skizofréniában szenved. Az orvos közölte, hogy zárt osztályon lesz elhelyezve a panaszos, továbbá segítséget kért a rendőröktől, hogy a panaszos részére a nyugtató injekciót be tudják adni, mivel a panaszos nagyon ellenkezett. Ezért – az ott dolgozó személyekkel együtt – körülbelül 4-5 személy fogta le a panaszost a kórházi ágyon, hogy az injekciót be tudják neki adni, valamint le tudják szíjazni.

A törzsőrmester továbbá úgy véli, hogy az a panaszosi állítás, mely szerint az egyik rendőr minősíthetetlen hangnemben beszélt volna vele, semmilyen mértékben nem felel meg a valóságnak. A törzsőrmester trágár szavakat nem használt, csak emelkedett hangnemben kommunikált vele, mivel máshogyan nem értette meg, amit a rendőrök próbáltak vele közölni, hiszen annyira kiabált. Mivel a panaszos kiabált, és agresszívan kezdett viselkedni, továbbá a mentősök közölték, hogy vélhetően mentálisan beteg, tartani lehetett a szökéstől, és a támadástól, ezért a törzsőrmester közölte a panaszossal, hogy amennyiben nem nyugszik meg, és kommunikál normális hangnemben, akkor meg fogja bilincselni az intézkedés biztonságos lefolytatása érdekében.

A törzsőrmester jelentésében előadta továbbá, hogy a panaszos az intézkedést megelőzően az elmondások alapján agresszívan viselkedett. A panaszos az intézkedés során egyre több jelét adta annak, hogy mentális betegséggel küzd.

A törzsőrmester továbbá azt kívánta megjegyezni, hogy az észak pesti régió közölte vele, hogy a panaszos már ismert a BRFK *. kerületi állományának, ugyanis amikor rendőri intézkedést kér, majdnem minden alkalommal feljelenti az intézkedő rendőröket.

2) M. I. r. őrmester 2017. július x-én készült jelentésében az alábbi kiegészítő információkat ismertette, a jelen fejezet 1) pontjában ismertetett jelentés tartalmán kívül.

A mentőszolgálatot a rendőrök 11 óra 35 perckor értesítették, és xx. óra xx. perckor érkeztek meg a helyszínre. Ez idő alatt az őrmesternek sok ideje volt beszélgetni a panaszossal, és az általa elkövetőnek vélt személlyel, ennek során az őrmester tapasztalta, hogy az „elkövető” teljesen beszámítható, tiszta gondolkodású volt, a rendőrök kérdéseire egyértelmű és érthető válaszokat adott. A panaszossal történő beszélgetés során azonban azt tapasztalta, hogy nem tud egyértelmű választ adni a kérdésekre, valamint gyakran nem is a kérdésekre válaszol. A panaszos folyamatosan magában beszélt, magában motyogva trágár szavakkal szidalmazta az általa támadónak vélt személyt, és minden más személyt, aki a helyszínen volt, vagy elhaladt mellettük. Ezt követően, amikor az őrmester megkérdezte, hogy mit mondott, meglepődött, és mintha kizökkent volna egy párbeszédből, visszakérdezett, és értetlenül nézett az őrmesterre.

Az őrmester előadása szerint a panaszosnak az intézkedés során gyakran hangulatingadozása volt, valamint magában beszélt. Amikor közölték vele, hogy beszállítják a pszichiátriai osztályra, akkor a panaszos felemelte a hangját, dühösen kezdett viselkedni, és nem akart együttműködni. A mentős hiába próbálta a panaszos tudomására hozni, hogy csak segíteni akarnak, a panaszossal kommunikálni nem lehetett, teljesen kifordult önmagából és agresszív magatartást tanúsított. Emiatt volt szükség arra, hogy a rendőrök nyomatékosabban, hangosabban tájékoztassák (mivel saját kiabálása miatt nem hallotta, hogy beszélnek hozzá), hogy bilincset fognak vele szemben alkalmazni, amennyiben nem hajlandó együttműködni. A határozott rendőri fellépésnek köszönhetően a panaszos alávetette magát az intézkedésnek.

3) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a küldés leírása című dokumentumot, amelynek tartalma szerint a panaszos 2016. augusztus xx-én xx. óra xx perckor a 112-es telefonszámon keresztül kezdeményezett segélyhívást a helyi Rendőr-főkapitányság ügyeletére. A bejelentés szerint a panaszost xxx. B., S. utca x. szám alatti helyen a villamoson megütötte egy másik utas, és le is fejelte őt, elmondása szerint ok nélkül. Ekkor a panaszos még a xx-es számú villamoson tartózkodott, később a R. vasútállomásra érkeztek. A járőr elmondása szerint a panaszost a * kerületben a villamoson megfejezték. A másik fél ennek teljesen ellentmondóan nyilatkozott, szerinte a panaszos kötekedett vele. Sérülés nem volt. A panaszosnak mentőt hívtak, akik 1 óra elteltével sem értek ki, csak xx. óra

xx. perckor. A mentők a Ny. Gy. Kórház pszichiátriai osztályára szállították a panaszost, járőri kísérettel.

4) A 2016. augusztus xx-én készült Jelentés biztonsági intézkedés végrehajtásáról című dokumentum szerint a rendőrök az 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről (továbbiakban: Rtv.) 29. § 1. (1) pontja alapján igazoltatás, a 31. § 1. bekezdése alapján személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása, illetőleg a 37. § d) pontja szerint biztonsági intézkedés az élet vagy a testi épség védelme érdekében intézkedéseket foganatosították a panaszossal szemben.

A dokumentum szó szerinti ismertetésétől a Testület a továbbiakban eltekint, mivel tartalma a jelen fejezet előző bekezdéseivel megegyezik, kiegészítő információt nem tartalmaz.

5) B. T. r. százados a 2017. július x-én készült parancsnoki kivizsgálás elnevezésű dokumentumban a jelen fejezet előző pontjaiban ismertetett korábbi megállapításokat összegzi, ezért a dokumentum szó szerinti ismertetésétől a Testület eltekint, a kiegészítő információk pedig az alábbiak szerint összegezhetők.

A panaszossal szemben a járőröket intézkedési kötelezettség terhelte az Rtv. 13. §-a szerint. Az igazoltatást az Rtv. 29. § (1) bekezdés szerint, a biztonsági intézkedést az élet, testi épség védelme érdekében a 37. § d) pont, a személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálását a 31. § (1) bekezdés, a kényszerítő eszköz alkalmazására vonatkozó figyelmeztetést pedig a 61. § (1) bekezdés szerint foganatosították.

Az intézkedés a parancsnoki kivizsgálás szerint megfelelt az Rtv. 15. §-ban foglalt arányosság követelményének, és szükségszerű volt. Nem okozott olyan hátrányt, amely ne állt volna arányban az intézkedés törvényes céljával. A végrehajtás törvényes, kellően empatikus, és humánus volt. A rendőrök nyomatékosabb hangvétele, a panaszos kiabáló, zavart, és nem együttműködő magatartásának kompenzálására irányult, ami tekintettel a körülményekre nem tiszteletlen.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolg. Szab.) 10. §-a szerinti biztonsági intézkedés végrehajtása és a 39. § szerinti felszólítás a kényszerítő eszköz használatára vonatkozóan szakszerű volt.

III.

1) A Testületnek elsőként azt kellett megvizsgálnia, hogy hatásköre mennyiben terjed ki az előadott sérelmek orvoslására. Ennek során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel a Testület.

A Testület eljárását az Rtv. IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. A jogszabály 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez **vagy**
  - b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően
    - ba) az országos rendőrfőkapitány,
    - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
    - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.”

A panaszos előadta, hogy nem tartotta megfelelőnek a mentősök által alkalmazott hangnemet vele szemben, továbbá az orvosok által felállított diagnózissal sem ért egyet. Ezzel kapcsolatban a Testület megjegyzi, hogy vizsgálatának tárgyát kizárólag a rendőri intézkedéssel kapcsolatos panaszok képezhetik, így a panaszos által leírt panaszokat – melyek a mentősök és a kórházi dolgozók tevékenységét érintik – a Testület nem teheti vizsgálat tárgyává.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, IV. cikkében rögzített személyes szabadsághoz való jogát, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A rendőrségi dokumentációból kiderül, hogy a panaszos 2016. augusztus xx-én xx. óra xx. perckor a 112-es telefonszámon keresztül kezdeményezett segélyhívást a B. Rendőr-főkapitányság ügyeletére. A bejelentés szerint a panaszost B., S. utca xx. szám alatti helyen a villamoson megütötte egy másik utas, és le is fejelte őt, elmondása szerint ok nélkül.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége megghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

Valamennyi rendőrségi irat egységesen arról számolt be, hogy arról érkezett bejelentés, hogy a panaszost a villamoson bántalmazták, ezért rendőri segítségre van szükség. A fentiek alapján megállapítható, hogy bűncselekmény elkövetésének gyanúja merült fel, mégpedig a 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről 164. § (1) bekezdése szerinti testi sértés bűncselekményének gyanúja. Eszerint aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el. A (2) bekezdés szerint a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon belül gyógyul, az elkövető könnyű testi sértés vétsége miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A (3) bekezdés szerint, ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető súlyos testi sértés büntette miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A rendőrök kitérkezése után, az intézkedés során felmerült a panaszossal szembeni biztonsági intézkedés foganatosításának szükségessége, ezért annak ellenére, hogy a panaszos az ő sérelmére elkövetett állítólagos támadás miatt kérte a rendőrség segítségét, a rendőrök a felmerült körülmények alapján (amelyeket a Testület a következő pontban részletesen tárgyal) indokoltan intézkedett a panaszossal szemben.

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos bejelentése alapján a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, amelynek teljesítése során a panaszossal szembeni biztonsági intézkedés vált szükségessé, így a rendőrök kellő jogalap birtokában jártak el és vonták intézkedés alá a panaszost, nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben alkalmazott biztonsági intézkedést.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy őt a mentők rendőri kísérettel a pszichiátriai osztályra szállították. A panaszos közölte a rendőrökkel, hogy nem akar mentálhigiénés megfigyelésre, kivizsgálásra menni, de őt akarata ellenére a kórházba szállították.

A rendőri jelentésekből kiderül, hogy a panaszos a rendőri intézkedés során láthatóan zavartan viselkedett, magában beszélt, minden elhaladó személyre haragosan nézett, trágár szavakat motyogott. Mikor megkérdezték tőle, hogy mit mondott meglepődött, mintha kizökkentették volna egy párbeszédből. A panaszos nem tudott egyértelmű válaszokat adni a kérdésekre, sok esetben nem a feltett kérdésre válaszolt.

A rendőri észlelésen felül a helyszínen a tanúkatatás során meghallgatott tanúk által elmondottak sem támasztották alá a panaszos által előadottakat, sőt éppen annak tartalmával ellentétesen nyilatkozott minden szemtanú.

A helyszínre érkező mentősök megvizsgálták a panaszost, akin külsérelmi, illetőleg bántalmazásból származó nyomok nem voltak felfedezhetőek, továbbá közölték az intézkedő rendőrökkel, hogy a panaszos zavartan kommunikál, viselkedik, valamint gyakori hangulatingadozások tapasztalhatóak nála. Mivel mindezek alapján valószínűsíthető volt, hogy a panaszos mentális betegségben szenved, a mentősök rendőri kíséretet kértek a panaszos pszichiátriai osztályra való szállításához.

A panaszos továbbá a Testület rendelkezésére bocsátotta a 2016. augusztus xx-i végzést, amelyet a P-i Központi Kerületi Bíróság hozott a panaszos 2016. augusztus xx-i pszichiátriai intézményi felvételével kapcsolatban. A végzésben megállapították, hogy a panaszos intézményi felvétele indokolt volt, és elrendelték a panaszos kötelező intézeti gyógykezelését.

Az Rtv. 37. §-a szerint a rendőr az önvészélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése, továbbá az államhatár védelme érdekében *a)* megteszi a veszélyhelyzet elhárításához, megszüntetéséhez haladéktalanul szükséges, a feladatkörébe tartozó intézkedéseket; *b)* intézkedik az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, és közreműködik az egészségügyi intézetbe történő szállításában; *c)* intézkedik az öngyilkosság lehetőség szerinti megakadályozására; *d)* közterületen vagy nyilvános helyen - ha az élet vagy a testi épség védelme megkívánja - intézkedik a magatehetetlen, önkívületben lévő, illetve erősen ittas vagy bódult személynek a lakására vagy kijózanító állomásra, egészségügyi intézetbe kíséréséről, illetőleg szállításáról; *e)* területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.

Ezen a ponton a Testület szükségesnek tartja kihangsúlyozni, hogy vizsgálata kizárólag arra korlátozódik, hogy az intézkedés során a rendőrökben felmerülhetett-e a gyanú arra vonatkozóan, hogy a panaszosnak pszichiátriai kezelésre van szüksége. A Testület tehát nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy a panaszosnál fennáll-e bármilyen mentális betegség, egyedül azt vizsgálja, hogy az intézkedés pillanatában a panaszos viselkedése indokolta-e a rendőrség részéről való fellépést.

A Testület elfogadta a rendőri állítást, mely szerint az Rtv. 37. §-ának d) pontja alapján szükség volt a panaszossal szemben biztonsági intézkedés foganatosítására. A rendőri álláspontot támasztják alá a tanúk által elmondottak, a mentők által észlelt körülmények, és a panaszos által beadványához csatolt orvosi leletek, és a bírósági végzés is.

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos magatartása alkalmas volt arra, hogy a mentő-ápolóban felmerüljön a panaszos mentális betegségének lehetősége, és ezért a kórházba szállításáról döntsön, amelyhez a rendőrök segítségét kérte. Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

3) A Testület vizsgálta a kényszerítő eszköz alkalmazásának kilátásba helyezését.

A panaszos állítása szerint a rendőrök egyike azt mondta neki, hogy „tedd amit a mentős mond, vagy megbilincsellek, te...”.

A rendőri jelentések szerint az intézkedő törzsőrmester közölte a panaszossal, hogy kötelessége őt elszállítani a mentős kollégákkal (hogy a megfelelő ellátást kapja), melyet a panaszos nem értett meg, és továbbra is hajtogatta, hogy nem érti, miért őt akarják elvinni. A panaszos ekkor már ordibált, és folyamatosan csak a saját igazát kiabálta. Ekkor a törzsőrmester emelt hangnemben (mivel a panaszos annyira kiabált, hogy ha normális hangnemben kommunikált volna vele, azt nem hallotta volna meg) közölte a panaszossal, hogy amennyiben nem nyugszik meg, és nem viselkedik normális emberhez méltóan, meg fogja bilincselni az esetleges támadás és szökés megakadályozása, megelőzése érdekében. Ekkor, a határozott rendőri fellépésnek köszönhetően a panaszos kissé lenyugodott, és belenyugodott abba, hogy elszállítják a mentősök rendőri kísérettel.

Az Rtv. 48. § szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

Az Rtv. 61. § (1) bekezdése szerint a kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet - ha az eset körülményei lehetővé teszik - előzetesen figyelmeztetni kell.

A Testület a tényállás részeként kezelte a kórházi jelentésben foglalt diagnózis megállapításait, mely szerint a panaszos kórházba szállításakor felgyorsult pszichomotorium, felgyorsult gondolkodás, kifejezetten elárasztó kommunikáció, masszív paranoiditás, kifejezetten anxiózus, agitált, hosztilis magatartás volt észlelhető. A panaszos magatartását fokozódó hosztilitás, az észlelhető verbális agresszivitás, illetve a fenyegetést tükröző non-verbális jelek jellemezték. Mindezek alapján megállapítható tehát, hogy a panaszos zavart magatartása, dühös, agresszív viselkedése, kiabálása, és a mentősök által a rendőrökkel közölt mentális probléma valószínűsítése megfelelő alapot szolgáltatott a panaszossal szemben bilincselés kilátásba helyezésére, mivel a panaszos szökésétől, illetőleg támadó magatartásától indokoltan tartani lehetett, ezért az intézkedés biztonságos lefolytatása végett felmerült a bilincs-használat indokoltságának lehetősége. Azonban a panaszos magatartása a határozott rendőri fellépés következtében normalizálódott, alávetette magát a további intézkedésnek, ezért a továbbiak során nem került sor a bilincs alkalmazására.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök a panaszossal szemben indokoltan helyezték kilátásba a kényszerítő eszköz alkalmazását az intézkedés biztonságos befejezésének érdekében, tehát ezáltal nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

4) A Testület vizsgálat tárgyává tette a panaszossal szemben az intézkedés során alkalmazott hangnemet és a bánásmódot.

A panaszos előadta, hogy a rendőrök méltatlan hangnemben beszéltek vele, mikor közölte velük, hogy a mentős trágár szavakkal illette őt, a rendőrök egyike – a panaszos állítása szerint – azt mondta neki, hogy „megbilincsellek, te...!”.

A rendőri jelentések szerint az intézkedő törzsőrmester közölte a panaszossal, hogy kötelessége őt elszállítani a mentős kollégákkal (hogy a megfelelő ellátást kapja), melyet a panaszos nem értett meg, és továbbra is hajtogatta, hogy nem érti, miért őt akarják elvinni. A panaszos ekkor már ordibált, és folyamatosan csak a saját igazát kiabálta. Ekkor a törzsőrmester emelt hangnemben (mivel a panaszos annyira kiabált, hogy ha normális hangnemben kommunikált volna vele, azt nem hallotta volna meg) közölte a panaszossal, hogy amennyiben nem nyugszik meg, és nem viselkedik normális emberhez méltóan, meg fogja bilincselni az esetleges támadás és szökés megakadályozása, megelőzése érdekében. Ekkor, a határozott rendőri fellépésnek köszönhetően a panaszos kissé lenyugodott, és belenyugodott abba, hogy elszállítják a mentősök rendőri kísérettel.

A törzsőrmester továbbá úgy véli, hogy az a panaszosi állítás, mely szerint az egyik rendőr minősíthetetlen hangnemben beszélt volna vele, semmilyen mértékben nem felel meg a valóságnak. A törzsőrmester trágár szavakat nem használt, csak emelkedett hangnemben kommunikált vele, mivel máshogyan nem értette meg, amit a rendőrök próbáltak vele közölni, hiszen annyira kiabált. Mivel a panaszos kiabált, és agresszívan kezdett viselkedni, továbbá a mentősök közölték a rendőrökkel, hogy vélhetően mentálisan beteg, tartani lehetett a szökéstől, és a támadástól, ezért a törzsőrmester közölte a

panaszossal, hogy amennyiben nem nyugszik meg, és kommunikál normális hangnemben, akkor meg fogja bilincselni az intézkedés biztonságos lefolytatása érdekében.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület a tényállás részeként kezelte a kórházi jelentésben foglalt diagnózis megállapításait, mely szerint a panaszos kórházba szállításakor felgyorsult pszichomotorium, felgyorsult gondolkodás, kifejezetten elárasztó kommunikáció, masszív paranoiditás, kifejezetten anxiózus, agitált, hosztilis magatartás volt észlelhető. A panaszos magatartását fokozódó hosztilitás, az észlelhető verbális agresszivitás, illetve a fenyegetést tükröző non-verbális jelek jellemezték. Erre tekintettel a Testület a rendőrök által leírt határozott, emelt hangerő alkalmazását indokoltan tartotta az adott szituációban, mivel a panaszos pszichés állapotából kifolyólag az alacsonyabb hangerővel történő rendőri tájékoztatást, illetőleg figyelmeztetést a panaszos figyelmen kívül hagyta.

A Testület az ügy gondos mérlegelése során megállapította, hogy abban a kérdésben, hogy trágár szavakat alkalmaztak-e a panaszossal szemben, a panaszosi és a rendőri állítások között olyan mértékű ellentmondás feszül, amelyet a Testület korlátozott eszköztárára figyelemmel nem tud feloldani. Emiatt a Testület a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme vonatkozásában megnyugtatóan nem tudott állást foglalni.

Minderre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

V.

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos bejelentése alapján a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, amelynek teljesítése során a panaszossal szembeni biztonsági intézkedés vált szükségessé, így a rendőrök kellő jogalap birtokában jártak el és vonták intézkedés alá a panaszost, nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga azáltal, hogy a rendőrök biztonsági intézkedésként a pszichiátriai osztályra

szállították. Az intézkedő rendőrök a panaszossal szemben indokoltan helyezték kilátásba a kényszerítő eszköz alkalmazását az intézkedés biztonságos befejezésének érdekében, tehát ez által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem állapítható meg az intézkedés során alkalmazott hangnem vonatkozásában.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. november 9.

Dr. Lukács Tamás
elnök

dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné Dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET